

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1212-54

Chișinău

«17» februarie 2016

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.122 din 16 februarie 2016.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege –
Procuratura Generală.

Anexă:

1. Hotărîrea Guvernului nr.122 din 16 februarie 2016 - 2 ex. (limba română și rusă)
2. Proiectul de lege nominalizat - 1 ex. (limba română și rusă)
3. Nota informativă (limba română și rusă)
4. Expertiza Centrului Național Anticorupție
5. Avizul Ministerului Justiției

Secretar general al Guvernului

Tudor COPACI

*Ex. N. Sandu
Tel.: 022-250-579*

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
O.D.P. Nr.	<u>40</u>
« <u>17</u> »	<u>22</u> 20 <u>16</u>
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 122

din 16 februarie 2016

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

~~Prim-ministru~~

~~Contrasemnează:~~

~~Ministrul afacerilor interne~~

~~Ministrul justiției~~

PAVEL FILIP

Alexandru Jizdan

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 311:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 311. Denunțarea falsă sau plîngerea falsă”;

la alineatul (1), după cuvintele „unei infracțiuni” se introduc cuvintele „sau plîngerea cu bună-știință falsă despre săvîrșirea unei infracțiuni”.

2. La articolul 312 alineatul (1), cuvintele „urmăririi penale sau judecării cauzei în instanța de judecată națională ori” se substituie cu cuvintele „procesului civil, procesului penal, procesului contravențional sau în instanța de judecată”.

3. La articolul 313, cuvintele „urmăririi penale sau al cercetării judecătorești” se substituie cu cuvintele „procesului civil, procesului penal sau procesului contravențional”.

4. La articolul 314 alineatul (1), cuvintele „urmăririi penale ori judecării cauzei în instanța de judecată națională sau internațională” se substituie cu cuvintele „procesului civil, procesului penal, procesului contravențional sau în instanța de judecată internațională”.

Articolul II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248-251, art.699), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 262 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Orice declarație, plîngere sau alte informații ce oferă temei de a presupune că persoana a fost supusă acțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant, prevăzute la art.166¹ din Codul penal, urmează a fi prezentate sau

transmise imediat procurorului, pentru a fi examinate în conformitate cu art.274 alin.(3¹) din prezentul cod.”

2. La articolul 263 alineatul (7), cuvintele „ce conține și denunț” se exclud, iar cuvintele „dacă denunțul este intenționat calomnios” se substituie cu cuvintele „dacă denunțul sau plângerea este intenționat calomnios/oasă”.

3. La articolul 274 alineatul (1), după cuvintele „care exclud urmărirea penală” se introduc cuvintele „sau dispune refuzul în pornirea urmăririi penale”.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul înlăturării unor deficiențe conceptuale la definirea unor noțiuni, introducerii răspunderii penale pentru plîngerea intenționată falsă, incriminării depunerilor declarațiilor mincinoase, a concluziei false sau a traducerilor incorecte în orice fază a procesului penal, procesului contravențional și procesului civil, precum și reeșind din necesitatea aducerii în concordanță a unor prevederi din Codului penal cu prevederile Codului de procedură penală.

Privite în toată complexitatea lor, activitățile de înfăptuire a justiției desfășurate în cadrul procesului penal urmăresc scopul de a afla adevărul pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată pe nedrept. Realizarea acestui scop în procesul penal este asigurată și prin incriminarea în art.311 CP a denunțării false, în art.312 CP a declarației mincinoase, concluziei false sau traducerii incorecte, în art.313 CP a refuzului sau eschivării martorului ori a părții vătămate de a face declarații, în art.314 CP a determinării la depunerea de declarații mincinoase, la formularea de concluzii false sau la efectuarea de traduceri incorecte, ca infracțiuni contra justiției.

Relațiile sociale referitoare la înfăptuirea justiției, ocrotite de pericolul sesizărilor calomnioase și al probelor contrare adevărului, relațiile sociale privitoare la activitatea de aflare a adevărului în procesul înfăptuirii justiției, a căror existență sunt puse în pericol prin declarația mincinoasă, concluzia falsă, traducerea sau interpretarea incorectă în raport cu demnitatea și libertatea persoanei căreia i se pune pe nedrept în sarcină săvârșirea unei infracțiuni, justifică implicit oportunitatea proiectului dat.

Pentru Codul de procedură penală, se propune completarea art.262 cu un nou alineat care să prevadă obligativitatea transmiterii imediate a informațiilor și sesizărilor despre acțiunile de tortură, tratament inuman sau degradant procurorului, avînd în vedere că acestea trebuie să fie examinate de către procuror într-un termen mai restrîns decît cel general, iar promptitudinea în asemenea cazuri asigură cel mai adecvat mod de cercetare.

În contextul celor expuse, considerăm că adoptarea proiectului va determina consolidarea cadrului normativ existent și va asigura ajustarea acestora la standardele comunitare.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

2.1 Referințe la modificările și completările propuse pentru Codul penal:

Amendamentele prezentate la Codul penal au fost concepute ca rezultat al analizei prevederilor Codului penal și Codului de procedură penală, referitor la răspunderea penală pentru denunțarea falsă, cît și utilizarea unitară a noțiunilor de „proces penal” în raport cu noțiunea de „urmărire penală”.

Odată cu intrarea în vigoare la 27.10.2012 a Legii nr.66 din 05.04.2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova

nr.122-XV din 14 martie 2003, „**Procesul penal**” se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni.

Respectiv, constituie infracțiune în sensul art.312 din Codul penal, prezentarea, cu bună-știință, a declarației mincinoase de către martor sau partea vătămată, a concluziei false de către specialist sau expert, a traducerii sau a interpretării incorecte de către traducător sau interpret, dacă această acțiune a fost săvârșită *în cadrul urmăririi penale sau judecării cauzei*.

Astfel, în situația în care procedura audierii martorului sau a părții vătămate în cadrul procesului penal nu diferă cu nimic de audierea martorului sau a părții vătămate în cadrul urmăririi penale, iar audierea se consemnează în ambele cazuri pe procese verbale, și martorii, după caz părțile vătămate, sînt preîntîmpinate pentru depunerea cu bună știință a declarațiilor mincinoase, în conformitate cu art.60 alin.(5) și 90 alin.(10) din Codul de procedură penală, este evidentă necesitatea operării modificărilor la acest articol, care să cuprindă întregul proces penal și nu numai unele faze ale acestuia. (urmărirea penală și judecarea cauzei.)

De asemenea, sînt preîntîmpinați interpreții și traducătorii pentru traducerea incorectă, în baza art.85 alin.(5) Cod de procedură penală și specialiștii pentru prezentarea cu bună știință a unei concluzii false, în temeiul art.87 alin.(6) Cod de procedură penală.

Prin urmare, aceste preîntîmpinări, însă, poartă un caracter formal și nu au efecte juridice, în raport cu prevederile art.312 din Codul penal, care incriminează doar faptele comise la faza urmăririi penale și judecării cauzei. Orice altă interpretare ar veni în contradicție cu regula fixată la art.3 alin.(2) Cod penal, potrivit căreia interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzisă și a celei fixate la art.19 lit.e) a Legii din 27.12.2001 privind actele legislative, potrivit căreia terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative.

Analiza cauzelor și proceselor penale indică existența cazurilor de clasare a acestora din motivul că, deși au fost prezentate declarații false, aceasta a avut loc în afara urmăririi penale, la faza examinării actului de sesizare în cadrul procesului penal, situație similară constatată și în cadrul procesului contravențional.

Reieșind din faptul că procesele-verbale de audiere, traducerile și concluziile efectuate în cadrul procesului penal se i-au în considerație la aprecierea probelor și sunt puse la baza unei sentințe de condamnare (decizii de sancționare) considerăm că omisiunile constatate constituie omisiuni grave, care necesită amendamentele propuse.

Un alt aspect abordat de proiect se referă la dispoziția art.311 din Codul penal, potrivit căruia se incriminează denunțarea cu bună știință falsă în scopul de a-l învinui pe cineva de săvârșirea unei infracțiuni, făcută unui organ sau unei persoane cu funcție de răspundere, care sînt în drept de a porni urmărirea penală.

În același timp, reieșind din prevederile art.262 Cod de procedură penală, legiuitorul acordă sensuri distincte denunțului și plîngerii, definind fiecare act de sesizare în mod diferit. Astfel, sub incidența legii penale cad doar denunțurile cu bună știință false, nu și plîngerile cu bună știință false, din care considerente s-a propus și incriminarea plîngerii făcute cu bună-știință falsă, astfel încît scopul de a-l

învinui pe cineva de săvârșirea unei infracțiuni să fie obligatoriu atât pentru denunțarea falsă, cât și pentru plângerea falsă.

Totodată, ținând cont de faptul că modificările și completările propuse la art.312 alin.(1), 313 și 314 alin.(1) din Codul penal optează pentru incriminarea depunerilor declarațiilor mincinoase, a concluziei false sau a traducerilor incorecte în orice fază a procesului penal, precum și în cadrul procesului contravențional, s-a considerat oportun de completat cu prevederi care să incrimineze aceste acțiuni și în procesul civil, dat fiind faptul că și în cadrul acestui proces pot fi citați martori, desemnați experți, traducători sau interpreți, or, conform alin.(2) art.136 din Codul de procedură civilă, pentru depoziții false făcute cu bună știință, pentru refuzul sau eschivarea, contrar legii, de a face depoziții, martorul răspunde în conformitate cu legislația penală. Mai mult, potrivit alin.(3) art.199 din Codul prenotat, președintele ședinței îl avertizează pe interpret asupra răspunderii ce o poartă, în conformitate cu legislația penală, în caz de traducere intenționat greșită, iar în conformitate cu art.210 din Codul de procedură civilă, lămurește expertului și specialistului drepturile și obligațiile lor, somându-l, totodată, pe expert că va purta răspundere penală în cazul depunerii cu bună știință a unui raport de expertiză falsă.

2.2 Referințe la modificările și completările propuse pentru Codul de procedură penală:

Amendamentele propuse vor aduce Codul de procedură penală în concordanță cu prevederile Codului penal în legătură cu introducerea răspunderii penale pentru plângerea intenționată falsă și vor asigura claritate asupra termenului în care organul de urmărire penală urmează să înainteze procurorului actele întocmite cu propunerea de a nu porni urmărirea penală.

Totodată, completarea art.262 cu un nou alineat care urmează să prevadă obligativitatea transmiterii imediate a informațiilor și sesizărilor despre acțiunile de tortură, tratament inuman sau degradant procurorului, se consideră extrem de importantă, necesară și benefică, deoarece termenul de examinare restrâns de 15 zile în raport cu termenul general de examinare de 30 de zile impune o transmitere imediată a acestora procurorului.

Mai mult, ținând cont de faptul că de regulă, de cele mai multe ori persoane bănuite de comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ Cod penal „Tortura, tratamentul inuman sau degradant” sunt anume colaboratorii organelor MAI, există riscul de a presupune întemeiat că probe importante *se pot camufla și chiar distruge anume de către colaboratorii de poliție*, (înregistrările video, înscrisurile din registrele corespunzătoare, obiectele ce păstrează urme ale infracțiunii etc.), iar cercetarea la fața locului, în cazurile necesare, efectuată deja peste 3 zile (potrivit art.271 CPP verificarea competenței) nu va mai atinge scopul prevăzut de alin.(1) art.118 CPP și anume: descoperirea și ridicarea urmelor infracțiunii, a mijloacelor materiale de probă pentru a stabili circumstanțele infracțiunii ori alte circumstanțe care au importanță pentru cauză.

Din considerentele expuse, necesitatea introducerii normei respective este una oportună.

În același timp, amendamentele propuse la alin.(1) al art.274 din Codul de procedură penală, vor asigura claritatea normei date coroborînd cu prevederile alin.(5) a art.274 din Codul de procedură penală.

În legătură cu introducerea răspunderii penale pentru plîngerea intenționată falsă, s-au revăzut și prevederile art.263 alin.(7) din Codul de procedură penală sub aspectul racordării prevederilor dintre legea penală și cea procesual penală.

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului înaintat nu necesită alocări sau cheltuieli financiare din contul mijloacelor bugetare.

Procurorul General

Corneliu GURIN